

Dzień Sołtysa

11 marca obchodzimy Dzień Sołtysa.

Szanowni Państwo Sołtysi w Gminie Kodeń,

w związku z tym świętem składam Wam podziękowania za pracę, zaangażowanie i aktywną postawę na rzecz wspólnoty lokalnej. Życzę Państwu satysfakcji z wykonywanej funkcji oraz realizacji pomysłów w działalności sołectkiej, dużo zdrowia oraz wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

**Wójt Gminy Kodeń
Jerzy Troć**

W kilku zdaniach przedstawimy ich rolę i znaczenie w środowisku lokalnym. Odpowiemy na pytania – skąd się wzięł ten urząd, jak ewoluował w dziejach, czym się zajmował i zajmuje sołtys dzisiaj?

Dzisiejsza definicja nazwy sołtys to: **sołtys** - przedstawiciel samorządu wiejskiego.

Nie zawsze tak było. Sołtys w średniowieczu był postawiony przez feudalnego pana na czele wsi lokowanej na prawie niemieckim. Stąd niemieckie pochodzenie tej nazwy *scholtis*, *szoltysz*.

Do praw i obowiązków sołtysa należało zbieranie czynszu, przewodniczenie ławie wiejskiej, partycypowanie w dochodach feudała (1/6 czynszów i 1/3 kar sądowych), prawo posiadania jatek, młyna itp. Sołtys w średniowiecznym systemie prawnym to także wiejski sędzia oraz zasadzca (wówczas to osoba osadzająca miasto lub wieś na prawie niemieckim w imieniu władcy lub innego pana). Sołtysiem mógł być szlachcic, mieszczanin lub chłop.

Znaczenie społeczne i ekonomiczne sołtysów było względnie mocne, a bywało częstym zjawisko przenoszenia się sołtysów lub ich dzieci do stanu rycerskiego. Potencjał sołtysów bywał na tyle silny, że ekonomicznie przewyższali czasem drobne rycerstwo.

Z biegiem czasu od XV do XVII wieku sołtysi stali się nadzorcami pańszczyźnianymi i pomocnikami właścicieli wsi.

W Polsce rozbiorowej i w okresie międzywojennym sołtys stał na czele najniższej jednostki podziału administracyjnego – gromady.

W latach 1954–1972 sołtys był pośrednikiem między mieszkańcami wsi a Gromadzką Radą Narodową, po 1973 roku między mieszkańcami a Gminną Radą Narodową oraz naczelnikiem gminy.

Od 1990 roku sołtys jest organem wykonawczym jednostki pomocniczej gminy, sołectwa.

Sołtys jest wybierany przez zebranie wiejskie, a jego działania wspiera Rada Sołectka.

Sołtys korzysta z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym.

Szczegółowe prawa i obowiązki sołtysa regulowane są w statucie sołectwa uchwalanym przez radę gminy.

Dzisiejsze kompetencje sołtysa to:

- reprezentowanie sołectwa na zewnątrz,
- zwoływanie zebrań wiejskich,
- realizacja uchwał rady gminy dotyczących sołectwa, a także umożliwianie zapoznanie się

z uchwałami rady jak najszerszemu kręgowi mieszkańców sołectwa,

- w zakresie ustalonym przez radę gminy pobór podatków rolnego i leśnego, jako inkasent organu podatkowego,
- uczestniczenie w sesjach rady gminy, a także w pracach jej organów bez prawa do głosowania,
- uczestnictwo w posiedzeniach komisji rady gminy, jeśli rozpatrywane są sprawy sołectwa.
- pomoc, w miarę możliwości, w rozwiązywaniu problemów mieszkańców.

Według danych z 31 grudnia 2010 r. w Polsce było 40,3 tys. sołtysów, z których 30,7% stanowiły kobiety.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2011 roku w Polsce było 40.540 sołectw.

W Gminie Kodeń mamy 19 sołtysów w tym 8 kobiet.